

Overzicht seksuele ontwikkeling en invloed gehechtheidsproblematiek, inclusief risico- en beschermende factoren

Invloed gehechtheidsproblematiek	Beschermende factoren	Risicofactoren
Lichaam en zelfbeeld		
<i>Persoonlijke factoren</i>		
De lichamelijke ontwikkeling in de puberteit verloopt waarschijnlijk hetzelfde als bij kinderen en jongeren zonder gehechtheidsproblematiek.	Kennis van lichaam en geslachtsdelen.	
Angstig gehechte kinderen en jongeren zijn vaker bang voor afwijzing. Dit is mogelijk van invloed op hun lichaams- en zelfbeeld en zorgt voor verminderd zelfvertrouwen.	Een positief zelf- en lichaamsbeeld en zelfvertrouwen.	Een negatief lichaams- en zelfbeeld kan ten grondslag liggen aan seksueel geweldservaringen.
Seksuele gevoelens		
<i>Persoonlijke factoren</i>		
Kinderen en jongeren met gehechtheidsproblematiek kunnen emoties minder goed reguleren, zijn minder sociaalvaardig en soms (door angst voor afwijzing) makkelijk/snel verliefd.	Het kind of de jongere kan én durft duidelijk over eigen wensen en grenzen te communiceren.	
Kinderen en jongeren met hechtingsproblematiek kunnen relatief veel bezig zijn met relaties vanuit een gevoel van waardeloosheid. Of ze proberen de acceptatie van de ander te krijgen om tot zelfacceptatie te komen.	Mentaliserend vermogen (leren zichzelf en de ander te begrijpen en de eigen binnenwereld af te stemmen op die van de ander).	
Seksueel gedrag		
<i>Persoonlijke factoren</i>		
Kinderen en jongeren met gehechtheidsproblematiek hebben vaker een vroege eerste seksuele ervaring (voor het 14 ^e levensjaar).	Seksuele weerbaarheid (zicht op eigen wensen en grenzen en die van de ander, goede communicatieve vaardigheden).	Verhoogd risico op soa's/hiv, onbedoelde zwangerschap, grensoverschrijding door: - onduidelijke communicatie; - (veel) wisselende relaties; - machtsongelijkheid; - afhankelijkheidsrelatie.
Sommige angstig gehechte jongeren hebben seks om zich geliefd te voelen of om hun partner niet te verliezen. Ze doen daardoor mogelijk vaker dingen die ze eigenlijk niet willen.		
Jongeren met gehechtheidsproblematiek gaan soms intimiteit uit de weg (sociaal vermijdend gedrag) of hebben extreme behoefte aan intimiteit (jaloers, partner niet vertrouwen).		

Invloed gehechtheidsproblematiek	Beschermende factoren	Risicofactoren
Sommige vermijdend gehechte jongeren vermijden intimiteit (of breken een relatie voortijdig af) door: a. seksuele contacten te vermijden (om zichzelf te beschermen voor teleurstelling); b. uitsluitend 'losse' seksuele contacten te hebben. Ze hebben mogelijk seks uit machtsmotieven of om eigenwaarde te vergroten.		
<i>Omgevingsfactoren</i>		
	Expliciete aandacht aan seksuele risico's en veiligheid door omgeving (ouders, jeugdprofessional), inclusief check of het kind of de jongere de informatie begrijpt.	
	- Rustige en consequente (niet emotionele) reactie van omgeving (ouders, jeugdprofessional) op seksueel gedrag. - Betrouwbaar en voorspelbaar gedrag van omgeving (jeugdprofessional, ouders).	
Seksuele risico's		
<i>Persoonlijke factoren</i>		
- Eerder seksueel actief. - Vaker onbedoelde zwangerschap. - Grotere kans op negatieve ervaring met sexting.	Risico's kunnen inschatten en de gevolgen van het eigen handelen kunnen overzien.	Angstig of vermijdend gehechte kinderen en jongeren nemen grotere seksuele gezondheidsrisico's.
	Voldoende kennis over seksualiteit en relaties.	
	Een positieve houding rond gelijkwaardigheid en respect over seksualiteit, seksuele weerbaarheid.	
	Mediabeelden onrealistisch of niet-relevant vinden.	
<i>Omgevingsfactoren</i>		
	Emotionele verwaarlozing, psychische en fysieke mishandeling thuis — voor het 16e levensjaar — hangt negatief samen met seksuele gezondheid.	
Seksueel grensoverschrijdend gedrag		
<i>Persoonlijke factoren</i>		
Kinderen en jongeren met gehechtheidsproblematiek maken vaker SGOG mee dan leeftijdsgenoten.	Seksuele weerbaarheid en risico's kunnen inschatten.	De mate van toegevendheid als sterkste voorspellende factor.

Invloed gehechtheidsproblematiek	Beschermende factoren	Risicofactoren
Onveilige hechting hangt bij jongens mogelijk samen met een neiging tot seksuele dwang.	Een positieve houding van kind of jongere rond gelijkwaardigheid en respect bij seksualiteit.	Angstige gehechtheid bij jongens hangt significant samen met: verhoogde acceptatie van verkrachtingsmythes, vijandigheid naar vrouwen, verhoogde interesse in verkrachting, en slechter seksueel functioneren.
	Gevolgen van eigen handelen kunnen overzien.	Vermijdende gehechtheid bij jongens hangt significant samen met: verhoogde acceptatie van verkrachtingsmythes, vijandigheid naar vrouwen, en slechter seksueel functioneren.